

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 07 Aralık 2017
Sayı : 1603

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

24.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair
Kanan Teklifi gerekçesiyle birlikte ilişkide sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Eren ERDEM
İstanbul Milletvekili

Prof. Dr. Gaye USLUER
Eskişehir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği	
Esas Komisyon	Adaylar	
Tarih :	15 Aralık 2017	Esas No: 2/1989

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİGİ	
	08 Aralık 2017
Numara:	

TBMM	
GENEL F Y R A K	
08 Aralık 2017	
No :	196011

--

MADDE GEREKÇELERİ

Kadınların siyasette temsili ve karar alma mekanizmalarında bulunması, kadına yönelik ayrımcı ve eşitsiz politikaların ortadan kaldırılması için oldukça önemlidir. Karar mekanizmalarında ve uygulamada olamayan kadınlar, mecliste temsil edilmediği ölçüde eğitimden, sağlığa, ekonomiden, kadına yönelik şiddete ve namus cinayetlerine pek çok sorunlu alanda erkek egemen zihniyetin hâkim olmasından dolayı sorunlar çözümsüz kalmaktadır.

Türkiye'de kadınlara seçme ve seçilme hakkı Fransa ve İtalya'dan 11, Romanya'dan 12, Bulgaristan'dan 13, Belçika'dan 14, İsviçre'den 36 yıl önce verilmiştir. 5 Aralık 1934'te kadınların siyasi hayatta seçme ve seçilme hakkı için harekete geçildi ve seçim kanununda yapılan değişiklikle kadınlar en doğal haklarına kavuşmuştur.

Kadınların siyasi hayatta seçme ve seçilme hakkını elde etmesi; toplumsal hayatta gerçekleşen devrimlerin en önemlilerinden birisi olmuştur. 1930 yılından itibaren çıkarılan bir dizi yasa ile önce belediye seçimlerine katılma, sonra köylerde muhtar olma, ihtiyar meclislerine seçilme hakkı tanınan kadınların milletvekili seçme ve seçilme hakları, 5 Aralık 1934'de anayasa ve seçim kanununda yapılan yasa değişikliği ile tanınmıştır. Bütün bu gelişmeler bugünün Türkiye'sinde siyasi hayatta kadının temsiliyeti açısından ne yazık ki yeterli değildir.

AB ve gelişmiş ülkelerde, seçim kanunlarında ve anayasal düzenlemelerde kadının siyasette temsiliyeti büyük oranda garanti altına alınmıştır. AB ülkeleri kadının siyasi hayattaki yerinin ortalaması %34'dür. Kadının siyasette temsiliyeti düşük olan İspanya, Belçika, Makedonya ve AB ülkesi dışında Hindistan, Arjantin gibi ülkeler yasal düzenlemelerle bu oranı fiili olarak arttırmıştır. İspanya'da seçim yasası 2007'de Eşitlik Yasası'yla değiştirilerek, siyasi partilerin, genel, bölgesel, yerel ve Avrupa seçimlerinde erkek ve kadın adayları için en az %40'lık bir oran garanti altına alınmıştır. Belçika'da 2002 yılında yapılan yasal düzenlemelerde seçim listelerinde kadın temsiliyetinin eşit oranda olması sağlanmıştır.

Anayasanın kadın-erkek eşitliğinin sağlanmasını belirten 10. maddesinin hayata geçirilebilmesi için kadın-erkek eşitliğinin yasalarca düzenlenmesi gerekmektedir. Kadınların siyasette eksik temsil edilmesinin önüne geçilmesindeki en büyük adım kota uygulaması ile yasal düzenlemelerin yapılması ve fiili eşitliğin hedeflenmesidir. Kadınların siyasette temsiliyet durumunda eşitliğin sağlanması için gerekli tüm geçici önlemlerin alınması amaçlanarak "Seçim Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" hazırlanmıştır.

MADDE 9- Milletvekili genel ve ara seçimlerinde seçim listelerinin ve sıralamalarının belirlenmesinde kadın temsil oranının garantiye alınması amaçlanmıştır.

MADDE 10- Yürürlük maddesidir.

MADDE 11- Yürütme maddesidir.

2820 SAYILI SİYASİ PARTİLER KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 7. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Siyasi partilerin teşkilatı:

Madde 7 - Siyasi partilerin teşkilatı; merkez organları ile il, ilçe ve belde teşkilatlarından; Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu ile il genel meclisi ve belediye meclisi gruplarından ibarettir. Partilerin teşkilat ve grupları, kadınların en az %33 oranında temsili ve katılımı esas alacak şekilde oluşturulur. Siyasi partilerin tüzüklerinde ayrıca kadın kolu, gençlik kolu ve benzeri yan kuruluşlarla, yabancı ülkelerde yurtdışı temsilciliği kurulması öngörülebilir. Partilerin bu organlarında da kadınların en az %33 oranında temsili fiili olarak sağlanır.

Belde teşkilatı il ve ilçe merkezleri dışında belediye teşkilatı olan yerlerde kurulur. Belde teşkilatları ilçe başkanlığına bağlıdır. Bu teşkilatların seçim tarzı, kuruluş ve faaliyet şekil ve şartları, üye sayısı, il ve ilçe teşkilatlarıyla münasebetleri siyasi partilerin tüzüklerinde gösterilir.

Şu kadar ki, belde teşkilatının üye sayısı üçten az olamaz.

MADDE 2- 24.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 13. maddesi aşağıdaki ifade eklenmiştir.

"Kadınların bu organlarda ve kurullarda en az %33 oranında temsil edilmeleri esas alınır"

MADDE 3- 24.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 14. maddesinin 3. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Seçilmiş üyeler, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının iki katından fazla olmamak kaydıyla, parti tüzüğünde gösterilen şekilde ve sayıda il kongrelerince seçilen, en azı %50'si kadınlardan oluşan delegelerdir. Tabii üyeler; parti genel başkanı, merkez karar ve yönetim kurulu ile merkez disiplin kurulu üyeleri ve partinin üyesi olan bakanlar, milletvekilleridir.

Verilmesini gerektiren nispetin altında ise bu durumdaki köy ve mahallelerin diğer

MADDE 10- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kumlu yürütür.

